# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2970**

4 Νοεμβρίου 2014


## ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 41179

Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Την παράγραφο 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α΄87/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως αναδιατυπώθηκε με την παράγραφο 10 κα΄ του άρθρου 18 του ν.3870/2010 (ΦΕΚ Α΄138/9.8.2010) και τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 79 του ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α΄167/23.7.2013).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 205 και της παρ.5 του άρθρου 206 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».

3. Τις διατάξεις του ν. 3882/2010 (ΦΕΚ Α΄ 166/22.9.2010) «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ το Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν.1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις (ΦΕΚ 141 Α)»

4. Τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (ΦΕΚ Α΄142/28.6.2014) «Χωροταξική και Πολεοδομική μεταρρύθμιση - Βιώσιμη Ανάπτυξη».

5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98/22.4.2005).

6. Το π.δ. 65/2011 (ΦΕΚ Α΄ 147/27.6.2011), «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»

7. Το π.δ. 89/2014 (ΦΕΚ Α΄ 134/10.6.2014) «Διορισμός, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»

8. Το π.δ. 185/2007 (ΦΕΚ Α΄ 221/12.9.2007) «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α΄ βαθμού» όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 89/2011 (ΦΕΚ Α΄ 213/ 29.9.2011).

9. Την υπ' αριθμ. 4062/2014 Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών (ΦΕΚ Β΄ 2110/1.8.2014) «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εσωτερικών, Γεώργιο Ντόλιο».

10. Τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. γ. της αριθμ. 32797/2013 (ΦΕΚ Β΄ 2139/30.8.2013) Κ.Υ.Α. των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Αναδιάρθρωση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών».

11. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 18183/2.4.2007 (ΦΕΚ Β΄ 534/13.4.2007) Υπουργικής Απόφασης «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. 5694/11.3.2011 όμοια.

12. Το υπ' αριθμ. 30748/7.8.2014 έγγραφό μας προς την ΚΕΔΕ αναφορικά με τη διατύπωση γνώμης της ΚΕΔΕ επί του Σχεδίου Υπουργικής Απόφασης για το περιεχόμενο τη δομή και τον τρόπο υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των ΟΤΑ α΄ βαθμού.

13. Το υπ' αριθμ. 2197/3.10.2014 έγγραφο της ΚΕΔΕ, με την υπ' αριθμ. 152/30.9.2014 συνημμένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της σχετικά με τη γνώμη της ΚΕΔΕ επί του σχεδίου Υπουργικής Απόφασης για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα .

14. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού, για τη δημοτική περίοδο 2014-2019 ως εξής:

### Άρθρο 1
### Περιεχόμενο Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα συνιστούν ολοκληρωμένα προγράμματα τοπικής και οργανωτικής ανάπτυξης των Ο.Τ.Α. α' βαθμού. Αφορούν στις υποδομές και στις τοπικές επενδύσεις, καθώς και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των

Ο.Τ.Α., μεριμνώντας για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών προς τους πολίτες. Καλύπτουν όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

Για την κατάρτισή τους λαμβάνονται απαραίτητα υπόψη οι κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ο υφιστάμενος χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός καθώς και οι προτεραιότητες που απορρέουν από θεσμοθετημένα χρηματοδοτικά μέσα, αναδεικνύοντας την τοπική τους διάσταση.

Άρθρο 2
Υπόχρεοι εκπόνησης

Οι Δήμοι της χώρας καταρτίζουν Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα τα οποία εξειδικεύονται κατ' έτος σε Ετήσια Προγράμματα Δράσης.

Τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα συμπεριλαμβάνουν όλες τις δράσεις των Νομικών Προσώπων των Δήμων, εφόσον οι οικείες αποφάσεις των οργάνων διοίκησής τους έχουν εγκριθεί από το δημο-τικό συμβούλιο κατά τα προβλεπόμενα στον κανονισμό λειτουργίας τους.

ΜΕΡΟΣ Α: ΠΕΝΤΑΕΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 3
Δομή των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα περιλαμβάνουν:
1. Στρατηγικό Σχέδιο.
2. Επιχειρησιακό Σχέδιο.
3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

1. Στρατηγικό Σχέδιο
Στο Στρατηγικό Σχέδιο:
α. αποτυπώνονται τα χαρακτηριστικά της γεωγραφικής ενότητας του Ο.Τ.Α, τα χαρακτηριστικά του ίδιου του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ως οργανισμών και αξιολογείται η υφιστάμενη κατάσταση,
β. διατυπώνεται το αναπτυξιακό όραμα για την περιοχή του Ο.Τ.Α. και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων,
γ. προσδιορίζεται η στρατηγική του Ο.Τ.Α προκειμένου να επιτευχθεί το όραμά του.

2. Επιχειρησιακό Σχέδιο
Στο Επιχειρησιακό Σχέδιο:
α. προσδιορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες, σύμφωνα με τις οποίες διαρθρώνεται το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες και τα θεσμοθετημένα εργαλεία χωρικού σχεδιασμού καθώς και την προώθηση της μακροπεριφερειακής στρατηγικής. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Ο.Τ.Α. διατυπώνονται με τη μορφή αξόνων οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε μέτρα,
β. κάθε μέτρο εξειδικεύεται σε στόχους. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του κάθε μέτρου, κάθε υπηρεσία καταρτίζει αρμοδίως σχέδια δράσης. Οι δράσεις είναι δυνατό να είναι κατηγορίες έργων ή μεγάλα έργα ή επαναλαμβανόμενες λειτουργίες των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης,
γ. προσδιορίζονται δράσεις υπερτοπικής σημασίας και προώθησης διαδημοτικών συνεργασιών διασφαλίζοντας τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.
Υπεύθυνοι υλοποίησης των δράσεων μπορεί να είναι υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του. Μπορεί επίσης να είναι και σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. στους οποίους συμμετέχει ο Ο.Τ.Α. ή οι δομές που ορίζονται ως φορείς υλοποίησης στις συμβάσεις συνεργασίας του Ο.Τ.Α. με άλλους φορείς.
δ. ομαδοποιούνται και ελέγχονται οι δράσεις για την επίτευξη των στόχων του κάθε μέτρου,
ε. ιεραρχούνται και προγραμματίζονται οι δράσεις καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους,
στ. συσχετίζονται οι δράσεις με οικονομικές πηγές και συμπληρώνεται σχετικό έντυπο-πίνακας προγραμματισμού,
ζ. καταγράφονται οι συνολικά διαθέσιμοι πόροι ανά πηγή χρηματοδότησης και οι προϋποθέσεις άντλησης όπως υπολογίζονται κατά τη χρονική περίοδο κατάρτισης του επιχειρησιακού σχεδίου,
η. εκτιμώνται τα έσοδα του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης για κάθε έτος της πενταετίας,
θ. υπολογίζονται συνοπτικά οι λειτουργικές και οι επενδυτικές δαπάνες των δράσεων του προγράμματος για κάθε έτος της πενταετίας,
ι. καταρτίζονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος ανά έτος και πηγή χρηματοδότησης.

3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του προγράμματος
Για την παρακολούθηση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος καταρτίζονται Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης οι οποίοι διακρίνονται σε Δείκτες Εισροών, Εκροών και Αποτελέσματος.
Οι Δείκτες αξιοποιούνται για την ποσοτικοποίηση των στόχων, προκειμένου αυτοί να καταστούν μετρήσιμοι.
Σε κάθε Δείκτη αντιστοιχίζεται μια τιμή - στόχος για κάθε δράση.

Άρθρο 4
Χρόνος και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Η κατάρτιση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου.

Για τον έλεγχο νομιμότητας, υποβάλλεται στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ, και μέχρι την έναρξη λειτουργίας αυτής στην αντίστοιχη αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με ευθύνη του Δημάρχου, έκθεση με τις διαδικασίες κατάρτισης του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος, εγκεκριμένη από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Το εγκεκριμένο Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο νομιμότητας, καταχωρίζεται στην ιστοσελίδα του δήμου και δημοσιοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

Το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα δύναται να αναθεωρηθεί μετά τη σύνταξη της ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης. Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται με την ολοκλήρωση του απολογισμού του τρίτου έτους της δημοτικής περιόδου. Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση είναι δυνατή η αναθεώρηση των στόχων

του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος με αιτιολογημένη απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Η τελική έκθεση αξιολόγησης συντάσσεται κατά το τελευταίο δίμηνο της δημοτικής περιόδου.

Το Υπουργείο Εσωτερικών συγκεντρώνει ηλεκτρονικά σε ειδικά διαμορφωμένη βάση δεδομένων επιλεγμένα στοιχεία των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με σκοπό την επεξεργασία τους για τη χάραξη εθνικής πολιτικής μέσα από την εποπτεία και παρακολούθηση της αναπτυξιακής και λειτουργικής πορείας των δήμων.

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΡΑΣΗΣ

Άρθρο 5
Δομή και περιεχόμενο των Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης των Ο.Τ.Α.

Το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εξειδικεύεται σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του Δήμου και σε διακριτά Ετήσια Προγράμματα Δράσης των Νομικών Προσώπων του, τα οποία καταρτίζονται κάθε έτος της δημοτικής περιόδου.

Στα Ετήσια Προγράμματα Δράσης προσδιορίζονται οι δράσεις ή τμήματα πολυετών δράσεων του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος, που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. και των Νομικών του Προσώπων κάθε έτος. Για κάθε δράση συμπληρώνεται σχετικό έντυπο-πίνακας προγραμματισμού.

Ως προσχέδιο Ετήσιου Προγράμματος Δράσης για το πρώτο έτος της δημοτικής περιόδου δύναται να λογίζεται ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το τεχνικό πρόγραμμα του ιδίου έτους. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την ολοκλήρωση της κατάρτισης του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Στο Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης μπορεί να τροποποιείται ο προγραμματισμός υλοποίησης των δράσεων που έχουν προβλεφθεί στο Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα λαμβανομένων υπ' όψη των προτεραιοτήτων. Το Ετήσιο Πρόγραμμα μπορεί επίσης να περιλαμβάνει νέες δράσεις, οι οποίες δεν έχουν προβλεφθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, εφόσον εντάσσονται στη στρατηγική και στις αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου.

Άρθρο 6
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μικρών Δήμων

Οι μικροί πληθυσμιακά δήμοι που είναι υποστελεχωμένοι και στερούνται της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής, δύναται να καταθέτουν επιχειρησιακό πρόγραμμα απλοποιημένης μορφής.

Άρθρο 7
Μεταβατική διάταξη

Για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, επικαιροποίηση και αναθεώρηση των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης της δημοτικής περιόδου 2014-2019 δύναται να γίνει χρήση των οδηγών κατάρτισης επιχειρησιακού προγράμματος ΟΤΑ α' βαθμού και παρακολούθησης, αξιολόγησης επικαιροποίησης και αναθεώρησης του επιχειρησιακού προγράμματος ΟΤΑ α' βαθμού της δημοτικής περιόδου 2010-2014.

Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι οι ανωτέρω οδηγοί δεν εναρμονίζονται με νεώτερες κανονιστικές διατάξεις η εναρμόνιση γίνεται μετά από σχετική ενημέρωση και έγγραφη οδηγία του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 8
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η υπ' αριθμ. 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ Β΄ 534/13.4.2007) Υπουργική Απόφαση όπως τροποποιήθηκε και ίσχυε με την υπ' αριθμ. 5694/11-3-2011 (ΦΕΚ Β'382/11.3.2011) όμοια καταργείται.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στο Παράρτημα συγκεντρώνονται και ορίζονται οι βασικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην ανωτέρω απόφαση και αφορούν στην κατάρτιση των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019.

Αναπτυξιακές Προτεραιότητες

Αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής αρχής που καθοδηγούν και προσανατολίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά το σχεδιασμό των δράσεων. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες εκφράζονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα με τη μορφή αξόνων οι οποίοι εξειδικεύονται σε μέτρα και τα μέτρα σε στόχους.

Αναπτυξιακό Όραμα

Συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης του Δήμου ως γεωγραφικής - χωρικής ενότητας και ως οργανισμού, για την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο (πενταετία), την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση. Περιλαμβάνει το όραμα τοπικής ανάπτυξης και το όραμα εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου ως οργανισμού.

Αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Διαδικασία κατά την οποία εντοπίζονται τα θετικά και τα αρνητικά χαρακτηριστικά της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, σε συνδυασμό με τον εντοπισμό των θετικών και αρνητικών παραγόντων του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α. Τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης, τα οποία είναι σκόπιμο να αντιμετωπιστούν από τον Ο.Τ.Α., κατά την επόμενη μεσοπρόθεσμη περίοδο, ιεραρχημένα κατά σειρά προτεραιότητας.

β. Τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα της περιοχής του Ο.Τ.Α. ως προς τα κρίσιμα ζητήματα, τις ανάγκες των πολιτών και την εκτιμώμενη ζήτηση για την παροχή δημοτικών ή κοινοτικών υπηρεσιών.

γ. Τις δυνατότητες και τις υφιστάμενες αδυναμίες των υπηρεσιών του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, σε σχέση με τις λειτουργίες που επιτελούν, το ανθρώπινο δυναμικό και την υλικοτεχνική υποδομή τους, την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και σε σχέση με την οικονομική τους κατάσταση.

δ. Τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς από εξωγενείς παράγοντες (όπως θεσμικό πλαίσιο, εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις).

Άξονας

Γενική προτεραιότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Ο.Τ.Α. διατυπώνονται με τη μορφή αξόνων.

Άξονες Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ

Οι άξονες των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθορίζονται ως εξής:

α..«Περιβάλλον και ποιότητα ζωής.

β. «Κοινωνική πολιτική, υγεία, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός».

γ. «Τοπική οικονομία και απασχόληση».

δ. «Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου».

Ο άξονας «Βελτίωση διοικητικής ικανότητας του Δήμου», αποσκοπεί στην ανάπτυξη του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ως οργανισμών, και στη βελτίωση των σχέσεών τους με τους πολίτες, την πολιτεία και τους τοπικούς φορείς. Ο άξονας αυτός ενδεικτικά αφορά :

α. Στη γενική οργάνωση και λειτουργία του Ο.Τ.Α., καθώς και σε ζητήματα αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και χρηστής τοπικής διοίκησης.

β. Στις οριζόντιες ή υποστηρικτικές λειτουργίες του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του.

γ. Στις ανάγκες υποστήριξης των οργάνων διοίκησης και των υπηρεσιών για την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για τη γενικότερη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Ο.Τ.Α.

Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης

Η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης περιλαμβάνει:

α. Τα βασικά γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της περιοχής του Ο.Τ.Α., καθώς και των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεών του με τους γειτονικούς ΟΤΑ και την ευρύτερη περιοχή.

Για το σκοπό αυτό και για τα δεδομένα που έχουν γεωχωρική αναφορά (άμεση ή έμμεση) μπορούν να αξιοποιούνται διαδικτυακές υπηρεσίες επισκόπησης (view services) και τηλεφόρτωσης (download services) που έχουν αναπτυχθεί από φορείς του Δημοσίου και επιτρέπουν την εποπτεία και τη λήψη των ψηφιακών γεωχωρικών τους δεδομένων μέσω διαδικτυακών και desktop εφαρμογών.

Στο βαθμό που οι Δήμοι έχουν ψηφιακά γεωχωρικά δεδομένα, αυτά είναι σκόπιμο να συνοδεύονται από κατάλογο μεταδεδομένων και να παρέχεται από διαδικτυακή υπηρεσία η δυνατότητα χρήσης τους μέσω διαδικτυακών και desktop εφαρμογών. Για τα παραπάνω λαμβάνονται υπ' όψιν οι διατάξεις του Ν. 3882/2010 (ΦΕΚ Α'/166/22.9.2010) και οι διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 11 του Ν. 4269/2014 (ΦΕΚ Α'/142/28.6.2014)

β. Τα βασικά οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του Ο.Τ.Α. και των Νομικών του Προσώπων.

Δείκτες Αποτελέσματος

Παρακολουθείται η επίτευξη των στόχων του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος. Για την παρακολούθηση των στόχων του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος αξιοποιούνται Δείκτες αποτελέσματος, με τους οποίους αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των δράσεων του. Οι Δείκτες Αποτελέσματος είναι κατάλληλα επιλεγμένα ποσοτικά μεγέθη ή λόγος δύο ποσοτικών μεγεθών που μετρούν (άμεσα ή έμμεσα) τα χαρακτηριστικά της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και παρακολουθούν τις αλλαγές τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης των δράσεων. Χρησιμεύουν για την ποσοτικοποίηση των στόχων του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος προκειμένου να διευκολυνθεί η παρακολούθηση της προόδου επίτευξής τους.

Δείκτες Εισροών

Οι Δείκτες Εισροών είναι ποσοτικά μεγέθη που εκτιμούν την πρόοδο υλοποίησης μιας δράσης μετρώντας τους πόρους που καταναλώνονται για την υλοποίηση της δράσης, σε ένα χρονικό διάστημα.

Ο πλέον συνήθης Δείκτης Εισροών είναι οι δαπάνες υλοποίησης μιας δράσης, οι οποίες στην αρχή κάθε έτους πρέπει να προϋπολογίζονται και να αποτυπώνονται στον οικονομικό προϋπολογισμό του ΟΤΑ.

Δείκτες Εκροών

Οι Δείκτες Εκροών είναι ποσοτικά μεγέθη που εκτιμούν την πρόοδο υλοποίησης μιας δράσης μετρώντας τις εκροές που παράγονται από την υλοποίηση της δράσης, σε ένα χρονικό διάστημα.

Οι εκροές είναι τα επιχειρησιακά αποτελέσματα της λειτουργίας του Δήμου, τα οποία στην αρχή κάθε έτους πρέπει να καθορίζονται ποσοτικά και να αποτυπώνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του Δήμου (επιχειρησιακοί στόχοι).

Δράσεις

Σύνολο ενεργειών που εκτελούνται από τις υπηρεσίες ή τα όργανα διοίκησης του Δήμου και αποσκοπούν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων ενός Σχεδίου Δράσης.

Έντυπο - Πίνακας Προγραμματισμού

Στο Έντυπο - Πίνακα προγραμματισμού κατ΄ ελάχιστον προσδιορίζονται :

α. Ο άξονας και το μέτρο του επιχειρησιακού προγράμματος, όπου εντάσσεται η δράση.

β. Οι στόχοι του μέτρου στην επίτευξη των οποίων θα συμβάλλουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα της δράσης.

γ. Οι εκροές που θα παραχθούν από την υλοποίηση της δράσης (Δείκτες Εκροών).

δ. Οι φάσεις υλοποίησης της δράσης.

ε. Η υπηρεσία του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του που προτείνει τη δράση.

στ. Η υπηρεσία του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του που είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση της δράσης

ζ. Η χωροθέτηση της δράσης.

η. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, ανά έτος για τα πενταετή επιχειρησιακά προγράμματα και ανά τρίμηνο για τα ετήσια προγράμματα δράσης.

θ. Οι αναγκαίοι ανθρώπινοι και υλικοί πόροι και άλλες προϋποθέσεις για την υλοποίηση της δράσης.
ι. Ο προϋπολογισμός δαπανών και οι πηγές χρηματοδότησης.

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου
Έγγραφο που αποτελεί μέρος του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και περιλαμβάνει: α) σχέδια δράσης για την εφαρμογή της στρατηγικής κατά την επόμενη πενταετία β) εξειδίκευση των δράσεων, που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες του Δήμου και τα Νομικά του Πρόσωπα ή σε συνεργασία με άλλους φορείς, γ) Οικονομικό Προγραμματισμό εσόδων και δαπανών και δ) Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Προγράμματος.

Επιχειρησιακός Σχεδιασμός
Η διαδικασία κατάρτισης του επιχειρησιακού σχεδίου.

Έργα
Ως Έργα νοούνται δράσεις που εκτελούνται εφ άπαξ, με καθορισμένη χρονική έναρξη και πέρας υλοποίησης. Τα έργα, ενδεικτικά, είναι δυνατό να περιλαμβάνουν: σχεδιασμό, μελέτη, κατασκευή και συντήρηση τεχνικών έργων, έργων περιβάλλοντος, έρευνες και μελέτες, ενέργειες κατάρτισης, ενέργειες δημοσιότητας, κανονιστικές ρυθμίσεις.

Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης
Τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης προκύπτουν από την κατ΄ έτος εξειδίκευση του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και διακρίνονται σε Ετήσιο Πρόγραμμα του ΟΤΑ και σε Ετήσια Προγράμματα Δράσης των Νομικών Προσώπων. Σε αυτά προσδιορίζονται αναλυτικά οι δράσεις ή τμήματα πολυετών δράσεων του πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος, που θα υλοποιηθούν από τις υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. και των Νομικών του Προσώπων κάθε έτος.
Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του Δήμου συντάσσεται από την εκτελεστική επιτροπή με την υποστήριξη της αρμόδιας υπηρεσίας του δήμου, υποβάλλεται στην οικονομική επιτροπή και εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο.
Το Ετήσιο Πρόγραμμα των δημοτικών ιδρυμάτων καταρτίζεται από την εκτελεστική επιτροπή τους και εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο αυτών.
Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης των λοιπών Νομικών Προσώπων του Δήμου καταρτίζεται από τον πρόεδρο και εγκρίνεται από το διοικητικό συμβούλιο αυτών.
Τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης των Νομικών Προσώπων ενσωματώνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του Δήμου.

Λειτουργίες
Συνεχώς επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες των υπηρεσιών ή των οργάνων διοίκησης του Δήμου, οι οποίες υλοποιούνται μέσω αλληλουχίας ενεργειών.
Οι συνεχείς λειτουργίες είναι δυνατό να περιλαμβάνουν:
α. Κύριες λειτουργίες δηλ. δραστηριότητες μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες και εκπληρώνεται ο σκοπός του Δήμου (όπως δραστηριότητες αναπτυξιακές, πολιτιστικές, αθλητισμού, προστασίας περιβάλλοντος),
β. Οριζόντιες ή Υποστηρικτικές λειτουργίες, των οποίων ο ρόλος συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στις υπηρεσίες και τα όργανα διοίκησης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του (όπως διοίκηση προσωπικού, οικονομική διαχείριση, προμήθειες, διοικητική υποστήριξη, νομική υποστήριξη, υποστήριξη του προγραμματισμού, σχεδιασμός, ανάπτυξη και παραγωγική λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων).

Μέτρα
Είναι η αμέσως επόμενη υποδιαίρεση ενός Άξονα. Κάθε Άξονας αναλύεται σε ένα σύνολο συναφών Μέτρων. Κάθε Μέτρο περιλαμβάνει έναν ή περισσότερούς συναφείς στόχους.

Μέτρα πενταετών επιχειρησιακών προγραμμάτων ΟΤΑ
Ενδεικτικά τα μέτρα των πενταετών επιχειρησιακών προγραμμάτων αφορούν: Ύδρευση και Αποχέτευση, Διαχείριση απορριμμάτων, Κοινωνική φροντίδα, Πολιτισμό και Αθλητισμό, Απασχόληση, Τουριστική ανάπτυξη, Οικονομικά του Ο.Τ.Α., καθώς και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, πληροφοριακά συστήματα και συστήματα βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του Δήμου, ολοκληρωμένες ηλεκτρονικές υπηρεσίες στον πολίτη κ.λ.π.

Νομικά Πρόσωπα του Δήμου
«Ως «Νομικά Πρόσωπα του Δήμου» νοούνται τα ιδρύματα και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Δήμων, οι αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και οι κάθε λογής επιχειρήσεις των ΟΤΑ Α΄ βαθμού (κοινωφελείς επιχειρήσεις, δημοτικές ανώνυμες εταιρείες, καθώς και δημοτικές επιχειρήσεις ειδικού σκοπού).»

Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου
Έγγραφο που έχει εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής ανάπτυξης των Ο.Τ.Α. α' βαθμού σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού και χωρικού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
Εμπεριέχει ένα συνεκτικό σύνολο Αξόνων Προτεραιότητας για δράσεις τοπικής ανάπτυξης και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού του ΟΤΑ α' βαθμού. Στο Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των υπηρεσιών του ΟΤΑ και των Νομικών του Προσώπων και παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις της πενταετίας για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Περιοχή ΟΤΑ
Οριοθετημένη γεωγραφική ενότητα που αποτελεί την εδαφική επικράτεια του Δήμου

Στόχοι
Επιδιωκόμενες αλλαγές της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής και του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου.

Αντιστοιχούν στα κρίσιμα ζητήματα, που αποφασίζουν τα όργανα διοίκησης ότι θα αντιμετωπιστούν από το Δήμο κατά την επόμενη πενταετία και εξειδικεύονται προκειμένου να προσδιοριστούν οι ειδικότεροι στόχοι ενός σχεδίου δράσης.

Για την επίτευξη ενός στόχου ορίζεται η αρμόδια υπηρεσία, η οποία καταρτίζει το σχετικό σχέδιο δράσης.

Ανάλογα με το σκοπό τους, οι στόχοι διακρίνονται σε στόχους τοπικής ανάπτυξης και στόχους εσωτερικής ανάπτυξης.

Ανάλογα με το πόσες κάθετες υπηρεσίες εμπλέκονται στην επίτευξή τους οι στόχοι τοπικής ανάπτυξης διακρίνονται σε υπηρεσιακούς και σε δια- υπηρεσιακούς.

Οι συναφείς Στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες – Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε γενικότερες προτεραιότητες – Άξονες.

Οι Στόχοι, τα Μέτρα και οι Άξονες συγκροτούν ιεραρχικό διάγραμμα, στο οποίο γίνεται σταδιακή εξειδίκευση της αποστολής και του οράματος του Δήμου.

Στρατηγική

Συνεκτικό σύνολο προτεραιοτήτων και πολιτικών που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματος του Δήμου. Η διαμόρφωση της στρατηγικής του Δήμου σημαίνει:

α) τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και

β) τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των ως άνω στόχων τοπικής ανάπτυξης (στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης).

Η στρατηγική αποτελεί το πλαίσιο για την κατάρτιση των Σχεδίων Δράσης και πρέπει να είναι συμβατή με την αποστολή, το όραμα και τις αρχές λειτουργίας και διακυβέρνησης του Δήμου.

Στρατηγικοί Στόχοι

Η διατύπωση της στρατηγικής του Ο.Τ.Α. γίνεται μέσω του καθορισμού γενικών στρατηγικών στόχων. Ενδεικτικά, οι στρατηγικοί στόχοι αφορούν:

α. Στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της περιοχής.

β. Στην ικανοποίηση των αναγκών των αποδεκτών των υπηρεσιών του.

γ. Στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου (με τη βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών και των οργάνων του, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και της υλικοτεχνικής υποδομής του).

δ. Στη βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης.

Στρατηγικό Σχέδιο Δήμου

Έγγραφο που έχει εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο, μετά από εισήγηση της εκτελεστικής επιτροπής, αποτυπώνει τη διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού και αποτελεί μέρος του Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος. Το εγκεκριμένο από το δημοτικό συμβούλιο στρατηγικό σχέδιο τίθεται προς συζήτηση στη δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης και παράλληλα δημοσιοποιείται για διαβούλευση με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του δήμου.

Στρατηγικός Σχεδιασμός

Συστηματική διαδικασία καθορισμού της στρατηγικής μέσω της οποίας ο Δήμος συμφωνεί στις προτεραιότητες που είναι αναγκαίες για την αποστολή του και ανταποκρίνονται στο περιβάλλον του. Ο ρόλος του είναι να προγραμματίσει, να εφαρμόσει και να κάνει πιο λειτουργική τη στρατηγική.

Σχέδιο Δράσης

Συνεκτικό σύνολο στόχων και δράσεων, που αποσκοπούν στην επίτευξη ενός στόχου. Ένα σχέδιο δράσης περιλαμβάνει στόχους, οι οποίοι αφορούν στους στόχους τοπικής ανάπτυξης, στην ικανοποίηση αναγκών των αποδεκτών και στην εσωτερική ανάπτυξη της αρμόδιας για το στόχο υπηρεσίας.

Ένα σχέδιο δράσης περιλαμβάνει ειδικότερους στόχους και δράσεις οι οποίοι προκύπτουν από την εξειδίκευση των γενικών στρατηγικών επιλογών.

Σχέδιο Πενταετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, ως έγγραφο, πριν την έγκρισή του από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2014

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

**ΑΡΓΥΡΗΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**

# ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

## ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

### ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

**<u>Σε έντυπη μορφή:</u>**

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

**<u>Σε μορφή DVD/CD:</u>**

| Τεύχος | Ετήσια έκδοση | Τριμηνιαία έκδοση | Μηνιαία έκδοση |
|---|---|---|---|
| **Α΄** | 150 € | 40 € | 15 € |
| **Β΄** | 300 € | 80 € | 30 € |
| **Γ΄** | 50 € | - | - |
| **Υ.Ο.Δ.Δ.** | 50 € | - | - |
| **Δ΄** | 110 € | 30 € | - |

| Τεύχος | Ετήσια έκδοση | Τριμηνιαία έκδοση | Μηνιαία έκδοση |
|---|---|---|---|
| **Α.Α.Π.** | 110 € | 30 € | - |
| **Ε.Β.Ι.** | 100 € | - | - |
| **Α.Ε.Δ.** | 5 € | - | - |
| **Δ.Δ.Σ.** | 200 € | - | 20 € |
| **Α.Ε.-Ε.Π.Ε.** | - | - | 100 € |

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

### ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

| Τεύχος | Έντυπη μορφή |
|---|---|
| **Α΄** | 225 € |
| **Β΄** | 320 € |
| **Γ΄** | 65 € |
| **Υ.Ο.Δ.Δ.** | 65 € |

| Τεύχος | Έντυπη μορφή |
|---|---|
| **Δ΄** | 160 € |
| **Α.Α.Π.** | 160 € |
| **Ε.Β.Ι.** | 65 € |
| **Α.Ε.Δ.** | 10 € |

| Τεύχος | Έντυπη μορφή |
|---|---|
| **Α.Ε.-Ε.Π.Ε.** | 2.250 € |
| **Δ.Δ.Σ.** | 225 € |
| **Α.Σ.Ε.Π.** | 70 € |
| **Ο.Π.Κ.** | - |

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ ΤΑ.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

**Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.**
**Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: τηλ.: 210 8220885.**

**Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)**

**Ηλεκτρονική Διεύθυνση: http://www.et.gr - e-mail: webmaster.et@et.gr**

**ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:30**

*02029700411140008*

**ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004